

Monumentnummer*: 523140

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 22 april 2002
Kadaster deel/nr 82861/28

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Culemborg Culemborg Gelderland

Locatiennaam Locatieomschrijving
Culemborg

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Culemborg H 1377

Omschrijving**

Inleiding

Het RIJKSPEILSCHAALHUISJE is gebouwd in ca. 1890 in een stijl die invloeden vertoont van Chaletstijl en wordt deels door een SPIJLENHEK omgeven.

Het oorspronkelijk vrijstaande door een hekwerk omgeven gebouwtje heeft zijn functie van metingen van de waterstand in de Lek inmiddels verloren. Tegenwoordig maakt het door middel van een glazen tussenlid deel uit van het naastgelegen woonhuis dat niet onder de rijksbescherming valt.

Het peilschaalhuisje bevindt zich ten noorden van het stadscentrum aan de Veerweg die aansluit op de veerbrug. Het meethuisje is gebouwd in het talud van het dijklichaam ten zuiden van de haven en is er met de rug naar toegekeerd.

Omschrijving

Het rijkspeilschaalhuisje bezit een rechthoekige plattegrond, is uit twee geledingen opgetrokken in gele baksteen (kruisverband) met alleen in de tweede geleding sierbanden van roodbruine baksteen. De eerste geleding die aan de straatzijde eindigt ter hoogte van het bordes van de trap, is uitgemetseld. De hoeken van het gebouwtje zijn eveneens licht uitgemetseld waardoor de zijden verdiepte

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

velden bezitten. Alleen in de voor- en achterzijde zetten deze hoeklisenen zich voort tot onder de kruin van het zadeldak. Het gebouwtje wordt door een met de nokas haaks op de straat gesitueerd gedrukt zadeldak met bitumen, gedekt. Het door doorgestoken, bewerkte dakgordingen ondersteunde geprofileerde dakoverstek, is voorzien van een gesneden decoratieve lijst.

De VOORGEVEL wordt door een hoge hardstenen trap die leidt naar een vleugel(panel)deur gedomineerd. Het kozijn rust op hardstenen neuten en dito dorpel en wordt ontlast door een 1½ steens strek. Hierboven komt een hardstenen plaat voor waarin uitgehakt het woord 'RIJKS PEILSCHAAL'.

In de LINKER ZIJGEVEL is een modern tussenlid ingeboet vanuit de naastgelegen woning.

De ACHTERGEVEL bezit in de eerste geleding ruitvormig siermetselwerk en boven een 2x(1+2)-ruits schuifraam. Het venster is voorzien van persiënnes en gevat tussen een 1½ steens strek en hardstenen dorpel.

De RECHTER ZIJGEVEL bevat enkel een venster, identiek aan dat in de achtergevel.

Het perceel waarop het rijkspeilschaalhuisje zich bevindt wordt door een ijzeren SPIJLENHEK tussen twee regels omsloten dat aan de voorkant voorzien is van twee draaihekjes.

Waardering

RIJKSPEILSCHAALHUISJE met SPIJLENHEK, ca. 1890

- Van architectuurhistorisch belang als goed en gaaf voorbeeld van een rijkspeilschaalhuisje met opvallende vormgeving door siermetselwerk en decoratieve daklijst.
- Van stedenbouwkundig belang vanwege zijn kenmerkende ligging nabij de rivier de Lek en haven, gedeeltelijk geplaatst in het talud van het dijklichaam.
- Van cultuurhistorisch belang als voorbeeld van het beheer van de waterhuishouding in het gebied.

Hoofdcategorie

Weg- en waterbouwkundige werken

Subcategorie

Waterweg, werf en haven

Functie

Peilschaal

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument